

UDK: 796.332.012.1(047.31)

Omer Špirtović,
Danilo Acimović

*Državni univerzitet u Novom Pazaru, departman za biomedicinske nauke,
studijski program sport i fizičko vaspitanje.*

ANALIZA MOTORIČKIH SPOSOBNOSTI FUDBALERA RAZLIČITOG RANGA TAKMIČENJA

1.UVOD

Motorika, odnosno antropomotorika, predstavlja sistem kretnih manifestacija kojima čovek komunicira sa svojom okolinom. Ovaj sistem se uglavnom definiše kao sposobnost za premeštanje celog tela ili pojedinih njegovih delova u prostoru uz određenu amplitudu, ritam, smer, intezitet i naravno, cilj. Saznanje da je broj manifestnih kretnih aktivnosti, tj. kombinacija, praktično beskonačan, logično je, ili čak jedino moguća orijentacija na identifikaciju strukture motoričkih sposobnosti, kao sistema koji leži u osnovi tih manifestacija, a koji je u odnosu na kretne manifestacije opravdano redukovano i limitiran dostupnim brojem latentnih dimenzija. U ovom radu cilj istraživanja bio je utvrđivanje diskriminatorskih sposobnosti prema modalitetima ranga kojima pripadaju testirani fudbaleri (druga i treća liga takmičenja).

2.MATERIJAL I METODE

Uzorak ispitanika formiran je u skladu sa opredeljenim predmetom istraživanja, postavljenim ciljevima istraživanja i uzorkom varijabli, a uslovljen organizacionim i ekonomskim mogućnostima za sprovođenje istraživanja.

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 170 ispitanika, fudbalera – seniora, starosti od 18-27 godina sa područja Crne Gore, koji ispunjavaju uslove članstva u drugoj i trećoj fudbalskoj ligi. Za procenu motoričkih sposobnosti upotrebljeno je 16 motoričkih testova, proizišli iz istraživanja Kurelića i saradnika, 1975.godine, namenjenih proceni latentnih dimenzija koje pripadaju prostorima strukturalne regulacije i energetske regulacije kretanja.

• skok u dalj s mesta	MDM
• trčanje na 20 m iz visokog starta	M 20 V
• skok u vis s mesta	MSVM
• bacanje medicinke iz ležanja na leđima	MBL
• sklekovi na patosu	MSK
• čučnjevi sa vlastitom težinom	MČVT
• dizanje trupa za 30 sec	MD30
• dizanje trupa na švedskoj klupi	MDTK
• izdržaj u skleku	MIS
• izdržaj u zgibu	MIZ
• izdržaj u polučučnju sa vlastitim težinom	MIZP

• izdržaj nogu na sanduku	MINS
• iskret palicom	MISK
• duboki pretklon na klupici	MDPK
• pretklon raznožno u sedu	MPRS
• bočni raskorak	MBR

Prilikom obrade podataka bila je primijenjena kanonička diskriminativna analiza.

3.REZULTATI SA DISKUSIJOM

Rezultati diskriminativne analize motoričkih varijabli pokazuju da se testirani sportisti u odnosu na rang takmičenja statistički značajno razlikuju. Analizirajući vrednosti tabele 1, može se zaključiti da je slaganje rezultata između jedne i druge grupe registrovanih pokazatelja visoko i iznosi (.88) što govori u prilog povezanosti diskriminativnih funkcija i glavni je pokazatelj kvantitativne strukture. Značajnost razlika između grupa prezentovana je Wilksomom lambdom, koja je testirana preko Bartlettovog X^2 testa (223.65).

U tabeli 1 prikazana je struktura diskriminativne funkcije motoričkih varijabli koja pokazuje doprinos svake varijable u generalnoj udaljenosti centroida grupa.

Na vrhu tabele sa značajnim diskriminativnim vrednostima nalaze se testovi za procenu fleksibilnosti, sile, repetitivne snage. Na osnovu veličina i predznaka centroida grupa može se zaključiti sledeće:

1. Fudbaleri druge lige, generalno imaju bolje motoričke sposobnosti od fudbalera treće lige.

2. Značajne razlike naročito su izražene u eksplozivnoj snazi ruku i ramenog pojasa, eksplozivnoj snazi nogu, repetitivnoj snazi, sili.

Tabela1.

Funkcija	Svojstvena v.	% Varijanse	% Kumulativna	Kan R	Wilks' Lambda	Chi-skor	df	Sig.
1	3,44	100,0	100,0	,88	,22	223,65	16	,00

Struktura motoričkih varijabli fudbalera

FUNKC1

MBR	,44
MDPK	,37
MIZ	,32

MD30	,31
MCVT	,31
MIS	,29
MSK	,26
M20V	-,24
MIZP	,24
MDTK	,21
MINS	,21
MDM	,17
MISK	-,15
MSVM	,15
MPRS	,10
MBL	,00

Centroidi grupa

RBGR	CEN
II liga	1,84
III liga	-1,84

4.ZAKLJUČAK

Na osnovu veličina i predznaka centroida grupa može se zaključiti sledeće: fudbaleri druge lige generalno imaju bolje motoričke sposobnosti od fudbalera treće lige, značajne razlike naročito su izražene u eksplozivnoj snazi ruku i ramenog pojasa, eksplozivnoj snazi nogu, repetitivnoj snazi, sili.

Na osnovu dobijenih rezultata može se zaključiti da fudbaleri druge lige imaju bolje izgrađene mehanizme, pre svega, za energetske i centralnu regulaciju kretanja od fudbalera treće lige.

LITERATURA

1. Bjelica, D. i Fratrić, F.(2011). *Sportski trening*, Podgorica: Crnogorska sportska akademija.
2. Joksimović, S. (1981). *Antropološke karakteristike fudbalera s obzirom na rang takmičarske aktivnosti i ponašanje tih karakteristika u jednom takmičarskom periodu*. Doktorska disertacija. Niš: Fiziološki fakultet.
3. Malacko, J. i Popović, D. (2001). *Metodologija kineziološko antropoloških istraživanja*, 3. dopunsko izdanje. Priština: Fakultet fizičke kulture.
4. Popović, D.(1990).*Metodologija istraživanja u fizičkoj kulturi*, drugo dopunsko izdanje, Univerzitet u Nišu:Filozofski fakultet.

5. Špirtović, O. (2010). *Struktura morfoloških, motoričkih, specifično-motoričkih varijabli i njihov uticaj na uspešnost u fudbalskoj igri*. Doktorska disertacija, Leposavić: Fakultet za sport i fizičko vaspitanje.

ANALYSIS OF MOTOR ABILITIES OF FOOTBALL AT PLAYERS AT DIFFERENT LEVELS COMPETITION

The study was conducted on a sample of 170 respondents, players - seniors, aged 18-27 years, from areas of Montenegro. System was applied 16 variables of motor skills.

Research objective was to determine the discriminatory ability of their rank according to modalities which belong tested players (second and third league competition).

Discriminant analysis results indicate that the motor variables are tested athletes in relation to the level of competition significantly different .

Key words: Motor skills, players - seniors.

„Blic“, 14. februar 2013.

Na okupu elita iz oblasti sportske nauke u Podgorici

Za jubilarnu, desetu Međunarodnu naučnu konferenciju i deveti Kongres Crnogorske sportske akademije do sada je prijavljen 91 rad sa 158 učesnika. Konferencija i Kongres će ove godine biti održani od 4. do 7. aprila u Podgorici. Učesnici, koji su prijavili radove dolaze sa 20 univerziteta, 31 fakulteta, osam akademija i 24 ustanove. Oni se odnose na transformacijske procese u sportu, antropološki status i fizičku aktivnost,

sportsku medicinu, metodologiju rada u sportu, školski i univerzitetski sport, rekreaciju, savremenu tehnologiju, resurse, ali i ostale oblasti koje su u tjesnoj vezi sa sportom, kao što su menadžment, novinarstvo, politika, turizam i etika.

Ovi podaci o broju učesnika i radova koji će za četiri dana biti prezentovani na skupu dovoljno govori koliko smo prethodnih godina uložili truda i napora da razvijemo sportsku nauku u

Dolaze stručnjaci iz 12 država:
Dr Duško Bjelica

našoj zemlji i privučemo eminentne stručnjake i profesore. Oni dolaze iz 12 država i to zemalja iz okruženja Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije i Kosova, zatim Bugarske, Rumunije, Ukrajine, pa i Sjedinjenih Američkih Država. Imamo i dva vodničara sa METU Univerziteta iz Ankare i Grinviča iz Londona - kazao je u ime organizatora predsjednik Crnogorske sportske akademije prof. dr Duško Bjelica.

Prema njegovim riječima, želja je da se uspostavi, između ostalog i dobra međunarodna saradnja i da se razmijene multidisciplinarna znanja.

Uspjeh i naučna dostignuća gradimo neprestanim istraživanjima, njihovim kompletiranjem i objavljivanjem. CSA je prepoznata kao moderan sistem u naučnom radu, čije će aktivnosti i sa ovog skupa biti publikovane, ne samo sportskoj javnosti već i na ostalom nivou - ukazao je Bjelica.